

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/70/2018
Identifikačné číslo spisu: 5707202198
Dátum vydania rozhodnutia: 24.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:5707202198.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu ACCOR, s.r.o., so sídlom vo Válči, Válča č. 32, IČO: 36 370 193, proti žalovaným 1/R. T., narodenej XX. U. XXXX, bytom vo X., P. č. XXXX/X, 2/ U. W. L., P., narodenej X. U. XXXX, bytom v V., Y. č. XXX/X, 3/ Z. Y., narodenému XX. R. XXXX, bytom v Z., U. č. XXX/XX, 4/ X. Y., narodenému XX. L. XXXX, bytom v Z., U. č. XXX/XX, 5/ G. T., narodenej XX. L. XXXX, bytom vo X., P. č. XXXX/X, 6/ C.. W. U., narodenej XX. R. XXXX, bytom v O., O. č. XXX, 7/ L. L. V., narodenej XX. L. XXXX, bytom v U. - P., D.. V. č. XXXXX/X, 8/ C.. X. U., narodenému XX. R. XXXX, bytom v O., O. č. XXX, žalovaní v rade 6/ a 8/ zastúpení žalovanou v rade 7/, o neúčinnosť zmlúv o prevode obchodného podielu a neplatnosť zmlúv o prevode obchodného podielu, vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 14Cb/33/2007, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 13Cob/50/2013-467 z 5. novembra 2013, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovaným v rade 1/ až 8/ náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1 Okresný súd Martin (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č.k. 14Cb/33/2007-343 z 28. septembra 2012 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia, že zmluva o prevode obchodného podielu spoločnosti TRV, s.r.o., uzavretá dňa 6. marca 2003 medzi C.. U. U. a právnou predchodkyňou žalovaných v rade 1/ až 5/ C.. L. Y. je voči právnej predchodkyni žalovaných v rade 1/ až 5/ neúčinná. Žalobu zamietol tiež vo vzťahu k uplatnenému nároku o určenie neplatnosti uvedenej zmluvy, ako i neplatnosti zmlúv o prevode obchodného podielu spoločnosti TRV, s.r.o., uzavretých medzi právnou predchodkyňou žalovaných v rade 1/ až 5/ C.. L. Y. a žalovanou v rade 6/, medzi žalovanou v rade 6/ a žalovanou v rade 7/ a medzi žalovanou v rade 7/ a žalovaným v rade 8/. Žalobe nevyhoveli ani v časti nároku o určenie, že zmienené zmluvy o prevode obchodného podielu (uzavreté medzi pôvodnými žalovanými) sú voči právnej predchodkyni žalovaných v rade 1/ až 5/ neúčinné. O trovách konania rozhodol tak, že žalovaným náhradu trov konania nepriznal.

2 V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie s odkazom na zistenia podľa obsahu spisu, na základe vykonaného dokazovania a za aplikácie ustanovení § 37 ods. 1, § 39, § 42a ods. 2 a § 583 zákona č. 40/1964 Z.z. Občianskeho zákonníka, ako aj § 80 písm. c/ zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj ako „OSP“) dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná, v dôsledku čoho ju v celom rozsahu zamietol. Konštatoval, že žalobca si neuplatnil svoje právo na vyslovenie neúčinnosti zmluvy o prevode obchodného podielu spoločnosti TRV, s.r.o., uzavretej medzi C.. U. U. (jeho dlžníkom) a právnou predchodkyňou žalovaných v rade 1/ až 5/ v zákonom stanovenej trojročnej lehote, keďže žalobu podal na súde prvej inštancie 1. marca 2007, hoci zákonom stanovená trojročná lehota na jej podanie mu márne uplynula 6. marca 2006. Na podporu svojho záveru o neopodstatnenosti uplatneného nároku dodal, že ak by aj žalobca podal žalobu včas, určenie neúčinnosti zmienenej právneho úkonu by neprichádzalo do úvahy, pretože žalobca neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal úmysel dlžníka C.. U. U. uzatvoriť spornú zmluvu s úmyslom ukrátiť žalobcu ako jeho veriteľa. V danej súvislosti uviedol, že konateľ žalobcu C.. L. L., ani jeho dlžník C.. U. U. sa s právnou predchodkyňou žalovaných v rade 1/ až 5/ nepoznali. Navyše, z právneho hľadiska malo pre žalobcu význam žiadať, aby súd prvej inštancie vyslovil, že sporná zmluva o prevode obchodného podielu spoločnosti TRV, s.r.o., ktorá ukracuje jeho vymáhateľnú pohľadávku, je neúčinná voči nemu, a nie voči právnej predchodkyňi žalovaných v rade 1/ až 5/. Súd prvej inštancie preto žalobu v časti o vyslovenie neúčinnosti prevodu obchodného podielu spoločnosti TRV, s.r.o. vo vzťahu k právnej predchodkyňi žalovaných v rade 1/ až 5/, ale i žalovaným v rade 6/ až 8/ zamietol s odôvodnením, že takto uplatnený nárok žalobcu bol prekludovaný a zanikol. Vo vzťahu k žalovaným v rade 6/ až 8/ súd žalobu zamietol aj z dôvodu nedostatku ich vecnej pasívnej legitímácie, keďže žalobca mohol úspešne odporovať len právnomu úkonu urobenému jeho dlžníkom s cieľom ukrátiť vymáhateľnú pohľadávku žalobcu. Dlžník žalobcu C.. U. U. však nebol účastníkom právnych úkonov prevodov obchodného podielu spoločnosti TRV, s.r.o. medzi právnou predchodkyňou žalovaných rade 1/ až 5/ a žalovanými v rade 6/ až 8/. Podľa názoru súdu prvej inštancie, úspešnosť žaloby o odporovateľnosť právneho úkonu je podmienená aj existenciou vymáhateľnej pohľadávky, pričom v danej súvislosti poukázal na konanie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 15Zm/55/2004, v ktorom dlžník žalobcu C.. U. U. v námietkach proti zmenkovému platobnému rozkazu uviedol, že zmenka ktorá bola predmetom toho sporu a ktorá slúžila na zabezpečenie dlhu C.. U. voči žalobcovi bola zaplatená v riadne dohodnutom termíne. Zaplatením zabezpečovacej zmenky by zanikla aj pohľadávka žalobcu, ktorej uspokojenie malo byť dlžníkom ukrátené. Napriek uvedenému, z rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 3T/127/2008-1046 zo 14. septembra 2011 vyplýva, že C.. U. U. ako predseda predstavenstva spoločnosti ŽOS Vrútky a.s. nemal súhlas dozornej rady spoločnosti k vystaveniu zmenky, s tým, že spoločnosť o vystavení zmenky nikdy neinformoval. Následkom je neplatnosť zmenky, ktorá bola vydaná v rozpore s Trestným zákonom, ako i v rozpore s dobrými mravmi.

3 Čo sa týka časti žaloby, v ktorej žalobca žiadal, aby súd určil, že sporné zmluvy o prevode obchodného podielu v spoločnosti TRV, s.r.o. medzi dlžníkom žalobcu C.. U. U. a právnou predchodkyňou žalovaných v rade 1/ až 5/, medzi právnou predchodkyňou žalovaných v rade 1/ až 5/ a žalovanou v rade 6/, medzi žalovanou v rade 6/ a žalovanou v rade 7/ a medzi žalovanou v rade 7/ a žalovaným v rade 8/ sú neplatné, súd prvej inštancie ju zamietol s odôvodnením, že žalobca nepreukázal naliehavý právny záujem na určení neplatnosti sporných právnych úkonov, navyše nedostatok aktívnej legitímácie na strane žalobcu označil za ďalší z dôvodov jej zamietnutia. Vychádzajúc z ust. § 80 písm. c/ OSP, keďže žalobca nebol účastníkom sporných zmlúv o prevode obchodného podielu, nemohol preukázať naliehavý právny záujem na určení neplatnosti týchto právnych úkonov. Žalobca, ktorý neuplatnil svoje právo na odporovateľnosť právnych úkonov včas (s následkom zániku práva), sa preto nemôže úspešne domáhať určenia absolútnej neplatnosti zmlúv o prevode obchodného podielu. Súd konštatoval nedostatok aktívnej legitímácie žalobcu, pretože žalobca nie je nositeľom hmotného práva vyplývajúceho zo zmluvy o sporných prevodoch obchodného podielu, čo ho vylučuje z možnosti domáhať sa vyslovenia neplatnosti týchto právnych úkonov. V minulosti sa C.. U. U. domáhal určenia neplatnosti zmluvy o prevode obchodného podielu, ktorú uzatvoril s právnou predchodkyňou žalovaných v rade 1/ až 5/, pričom túto žalobu následne vzal späť a konanie vo veci bolo právoplatne zastavené uznesením Krajského súdu v Trenčíne č. k. 7Cbs/51/2003-79 z 27. novembra 2003 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2Obo/320/2003 z 30. januára 2004. S

poukazom na uvedené, súd prvej inštancie nepovažoval za potrebné vykonať dokazovanie súdnymi spismi tak, ako to navrhol v priebehu konania žalobca. Zastával názor, že také dokazovanie by nemalo vo veci žiaden praktický význam a malo by za následok zbytočné predlžovanie sporu.

4 Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcu (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 13Cob/50/2013-467 z 5. novembra 2013 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, keď konštatoval jeho vecnú správnosť v celom rozsahu. Úspešným žalovaným podľa ust. § 142 ods. 1 OSP s použitím § 224 ods. 1 OSP náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, hoci mali v odvolacom konaní úspech, avšak žiadne trovy si neuplatnili a z obsahu spisu ani žiadne trovy na strane týchto účastníkov konania nevyplývali. Pri svojom rozhodnutí vychádzal zo skutkových zistení súdu prvej inštancie, keďže rozsah zisteného skutkového stavu považoval za dostatočný a z neho vyvedené právne závery za správne, v dôsledku čoho sa s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie v plnom rozsahu stotožnil a v podrobnostiach naň poukázal. Ani zo strany žalobcu ako odvolateľa neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa súd prvej inštancie v dôvodoch svojho rozhodnutia nevysporiadal. Na potvrdenie záverov rozsudku súdu prvej inštancie a k odvolacím dôvodom uviedol, že z obsahu spisového materiálu je nepochybné, že žalobca sa žalobou v prvom rade domáhal určenia neúčinnosti právneho úkonu (zmluvy o prevode obchodného podielu) dlžníka C.. U., ktorým úkonom malo dôjsť k ukráteniu uspokojenia vymáhateľnej pohľadávky žalobcu voči dlžníkovi. Postup súdu prvej inštancie, keď s prihliadnutím na ust. § 42a ods. 2 Občianskeho zákonníka najprv skúmal, či si žalobca uplatnil právo odporovať právnomu úkonu v zákonom stanovenej prekluzívnej trojročnej lehote vyhodnotil ako správny. K odvolacej námietke žalobcu ohľadom nesprávnej aplikácie trojročnej prekluzívnej lehoty namiesto štvorročnej premlčacej lehoty odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí objasnil dôvody, pre ktoré je na daný právny vzťah nutné aplikovať ustanovenie o trojročnej prekluzívnej lehote. Ozrejmil, že sa jedná o špeciálne ustanovenie Občianskeho zákonníka, ktoré zákonite vylučuje z aplikácie ustanovenie o štvorročnej premlčacej lehote. Rovnako postup súdu prvej inštancie, keď v súlade s ust. § 80 písm. c/ OSP skúmal naliehavý právny záujem žalobcu na následnom určení neplatnosti právnych úkonov o prevode toho istého obchodného podielu medzi právnou predchodkyňou žalovaných v rade 1/ až 5/ a žalovanými v rade 6/ až 8/ vyhodnotil odvolací súd ako správny, a preto sa stotožnil s vysloveným záverom o nedostatku naliehavého právneho záujmu na strane žalobcu majúcim za následok zamietnutie žaloby aj v uvedenej časti. Záverom odvolací súd potvrdil správnosť postupu súdu prvej inštancie, keď poukazujúc na vyslovené právne závery nevykonal žalobcom navrhnuté dôkazy smerujúce k preukazovaniu okolností, za ktorých došlo k uzatvoreniu právnych úkonov. Uviedol, že vykonanie týchto dôkazov by nemohlo mať za následok iné rozhodnutie vo veci, a to s ohľadom na vyhodnotenie skutočností rozhodujúcich pre posúdenie otázky naliehavého právneho záujmu na strane žalobcu, i na to, že žalobca si svoje právo (pokiaľ išlo o neúčinnosť právneho úkonu dlžníka žalobcu) neuplatnil v zákonom stanovenej trojročnej lehote.

5 Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorým sa domáha, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Najvyšší súd SR“ alebo „dovolací súd“) napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odôvodnil ho tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v ust. § 237 písm. f/ OSP (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a/ OSP), ďalej že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b/ OSP) a napokon, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ OSP). Prípustnosť svojho dovolania oprel o ustanovenie § 237 písm. f/ OSP. Namietal, že sa mu postupom Krajského súdu v Žiline v konaní sp. zn. 13Cob/50/2013, v ktorom vystupoval ako odvolateľ, odňala možnosť konať pred súdom. K odňatiu možnosti konať pred súdom malo podľa dovolateľa dôjsť tým, že súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd vo svojom zdôvodnení rozsudkov kopírovali stanovisko žalovanej (zrejme žalovanej v rade 7/, ktorá v predmetnom spore vystupuje v pozícii splnomocneného zástupcu žalovanej v rade 6/ a žalovaného v rade 8/ - poznámka dovolacieho súdu), pričom zo spisového materiálu sa javí, z akého dôvodu sa tak mohlo stať. Súd prvej inštancie a ani odvolací súd sa nezaoberal dôvodmi návrhu žalobcu, čo vyjadril vo svojom zdôvodnení, čím uprel práva žalobcu dané zo zákona. Dovolateľ sa domnieva, že aj postupom odvolacieho súdu, ktorý nepovažoval za potrebné doručovať vyjadrenie žalovaných k odvolaniu žalobcovi a následne vec bez nariadenia pojednávania preskúmal a rozhodnutie

súdu prvej inštancie potvrdil došlo v konaní k vadám uvedeným v § 237 písm. f/ OSP, a tým bola žalobcovi ako účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom. V uvedenom smere namieta tiež zásah do jeho práva na spravodlivý súdny proces spočívajúci v nevykonaní navrhnutých dôkazov (výsluch svedkov, zabezpečenie listinných dôkazov). Jednalo sa o nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorým sa žalobcovi znemožnilo efektívne uplatnenie práva na súde. Ďalej konanie pred odvolacím súdom trpí vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolateľ taktiež odvolaciemu súdu vyčítal, že jeho rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Poukázal na to, že súd prvej inštancie a ani odvolací súd sa vo svojom odôvodnení nezaoberali žalobným návrhom žalobcu vo veci absolútne neplatného právneho úkonu vzťahujúceho sa na zmluvu o prevode obchodného podielu spoločnosti TRV, s.r.o. uzavretú medzi dlžníkom žalobcu C.. U. U. a právnou predchodkyňou žalovaných v rade 1/ až 5/, pričom návrh žaloby podal žalobca a nie žalovaní. Namieta, že súd pri svojom rozhodnutí nezobral do úvahy skutočnosti týkajúce sa absolútnej neplatnosti právneho úkonu, resp. obchádzanie zákona tak, ako je to uvedené v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. 4Obo/20/2007 z 29. januára 2008. Zároveň súd neprihliadol ani na skutočnosti týkajúce sa naliehavého právneho záujmu na určení neplatnosti právneho úkonu v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. septembra 2010, sp. zn. 4Cdo/56/2009.

6 Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania v zmysle § 470 ods. 4 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (ust. § 424 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (ust. § 443 CSP) predtým, než pristúpil k preskúmaniu dovolaním napadnutého rozsudku zisťoval, či sú splnené podmienky pre to, aby dovolaním napadnuté rozhodnutie bolo podrobené dovolaciemu prieskumu.

7 Z obsahu spisu vyplýva, že dovolanie žalobcu bolo doručené súdu prvej inštancie dňa 13. februára 2014 ako elektronické podanie podpísané zaručeným elektronickým podpisom dovolateľa, ktoré bolo doplnené originálom podania dňa 14. februára 2014. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ktorý nadobudol účinnosť dňa 1. júla 2016 platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konanie začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa ust. § 470 ods. 2, vety prvej CSP právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

8 Nevyhnutnou procesnou podmienkou v dovolacom konaní je povinné právne zastúpenie dovolateľa, ktoré vyplývalo z ustanovenia § 241 ods. 1 OSP, účinného ku dňu podania dovolania žalobcu. Rovnako aj nový procesný kódex - Civilný sporový poriadok v ust. § 429 ods. 1 vyžaduje v dovolacom konaní povinné zastúpenie dovolateľa advokátom, okrem prípadov uvedených v ust. § 429 ods. 2 CSP s tým, že dovolanie a iné podania musia byť advokátom aj spísané. Ide o osobitné podmienky dovolacieho konania, ktorých nesplnenie má za následok odmietnutie dovolania.

9 Podľa ustanovenia § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

10 Z ustanovenia § 429 ods. 2 CSP vyplýva, že povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

11 Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie vád a poučí ho o následkoch

neodstránenia väd dovolania (§ 436 ods. 1 CSP).

12 Procesná situácia, kedy dovolací súd prihliada na vady dovolania podľa ust. § 429 CSP a dovolateľa vedie k ich odstráneniu nastáva jedine v prípade, ak dovolateľ v rozpore s ust. § 393 ods. 1 CSP nebol v odvolacom konaní poučený (alebo bol poučený nedostatočne) o povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní.

13 Podľa ustanovenia § 447 písm. e/ CSP, dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP.

14 V posudzovanom prípade žalobca ako dovolateľ nie je v dovolacom konaní zastúpený advokátom, pričom ako bolo vyššie uvedené, povinné zastúpenie dovolateľa je jednou z podmienok konania, na splnenie ktorej treba prihliadať v priebehu celého dovolacieho konania.

15 Výzvou z 26. februára 2014 bol dovolateľ zo strany súdu prvej inštancie vyzvaný, aby v lehote 10 dní od doručenia výzvy predložil plnú moc udelenú advokátovi na zastupovanie v predmetnom dovolacom konaní spolu s prejavom akceptácie dovolania zo strany splnomocneného zástupcu, a tým preukázal splnenie podmienky dovolacieho konania spočívajúcej v povinnom právnom zastúpení dovolateľa. Prípadne mal v stanovenej lehote preukázať, že sa na neho (ako právnickú osobu) vzťahuje výnimka z povinného právneho zastúpenia, ak jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. Dovolateľ na výzvu súdu zareagoval žiadosťou o ustanovenie advokáta, ktorý by ho v prebiehajúcom dovolacom konaní zastupoval. Žiadosť stručne odôvodnil odvolávajúc sa na také predpoklady na jeho strane, ktoré odôvodňujú priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov, a teda sú spôsobilé preukázať opodstatnenosť požiadavky o ustanovenie advokáta. Súd prvej inštancie dovolateľa poučil, že nie je subjektom oprávneným poskytovať účastníkom konania právnu pomoc a v súlade s ust. § 30 OSP ho vo veci nároku na priznanie bezplatnej právnej pomoci odkázal na Centrum právnej pomoci. Dovolateľa zaviazal povinnosťou v lehote 30 dní súdu oznámiť, či mu bol uplatnený nárok Centrom právnej pomoci priznaný. Na základe uvedenej výzvy, žalobca súdu prvej inštancie v určenej lehote oznámil, že so svojou žiadosťou o ustanovenie advokáta na zastupovanie v predmetnom dovolacom konaní sa obrátil na Centrum právnej pomoci, s tým, že rozhodnutie centra vo veci uplatneného nároku súdu bezodkladne zašle po tom, ako mu bude doručené. Dňa 9. februára 2015 doplnil do súdneho spisu plnú moc zo dňa 25. januára 2015, ktorou splnomocnil na zastupovanie v konaní o podanom dovolaní v danom spore vedenom na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 14Cb/33/2007 advokáta L. U. T., so sídlom kancelárie v V, X. č. XX. Splnomocnenému zástupcovi žalobcu bola plná moc udelená na podklade rozhodnutia Centra právnej pomoci, kancelária Žilina, sp. zn. 6571/2014-KaZa z 10. decembra 2014, ktorým bol žalobcovi priznaný nárok na bezplatnú právnu pomoc v prebiehajúcom dovolacom konaní. Advokát sa s obsahom podaného dovolania stotožnil a zotrval na ňom.

16 V priebehu dovolacieho konania splnomocnený zástupca žalobcu súdu prvej inštancie oznámil, že k 1. júnu 2015 mu bol Predsedníctvom Slovenskej advokátskej komory pozastavený výkon advokácie v súlade s ust. § 8 ods. 1 písm. a/ zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii. Uviedol, že žalobcu vopred informoval, že od uvedeného dátumu nebude môcť poskytovať právne služby ako advokát, a preto je nevyhnutné splnomocniť na zastupovanie v prebiehajúcom dovolacom konaní iného advokáta. Okresný súd Martin v súlade s ust. § 436 ods. 1 CSP uznesením č. k. 14Cb/33/2007-640 z 5. mája 2017 dovolateľa vyzval, aby v lehote 15 dní od doručenia uznesenia odstránil vady svojho dovolania tak, že súdu predloží plnú moc, ktorou splnomocňuje na zastupovanie v dovolacom konaní advokáta, resp. zamestnanca dovolateľa, ktorý má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, zatiaľ čo o následkoch neodstránenia vytýkanej vady ho poučil. Dňa 19. júna 2017 žalobca súdu oznámil, že požiadal Centrum právnej pomoci o zmenu ustanoveného advokáta z dôvodu pochybností o poskytovaní primeranej právnej pomoci vo veci ochrany jeho záujmov. Dovolací súd vyzval, aby do času rozhodnutia Centra právnej pomoci o žiadosti o zmenu ustanoveného advokáta nekonal, s tým, že zmienené rozhodnutie súdu bezodkladne predloží. Na podklade uvedeného, súd prvej inštancie žalobcovi predĺžil lehotu na odstránenie vady dovolania do 19. júla 2017 a výzvou z 20. júla 2017, ktorá bola

žalobcovi riadne doručená 15. augusta 2017, lehotu opätovne predĺžil. Poukázal na skutočnosť, že v zmysle ust. § 10 ods. 5 zákona č. 327/2005 Z.z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi, Centrum právnej pomoci v rámci konania o nároku na poskytnutie právnej pomoci rozhodne o podanej žiadosti do 30 dní od jej doručenia. Keďže žalobca súdu prvej inštancie 19. júna 2017 oznámil, že žiadosť o zmenu advokáta adresovanú Centru právnej pomoci už podal, súdu bolo zrejmé, že zákonom stanovená lehota na rozhodnutie Centru právnej pomoci uplynula, a preto žalobcu opätovne vyzval na doloženie riadnej plnej moci, vrátane dovolania spísaného advokátom, a to v lehote 7 dní od dňa doručenia výzvy, pod následkom predloženia dovolania na rozhodnutie dovolaciemu súdu. Žalobca vytykanú vadu dovolania neodstránil, na výzvu súdu z 20. júla 2017 reagoval upovedomením, že po obdržaní vyjadrenia z Centra právnej pomoci ohľadom žiadosti o zmenu ustanoveného advokáta súd bezodkladne upovedomí o výsledku konania. Centrum právnej pomoci dňa 3. apríla 2018 podalo vyjadrenie, z ktorého vyplýva, že o žiadosti žalobcu o pridelenie advokáta na zastupovanie v predmetnom dovolacom konaní bolo rozhodnuté 10. decembra 2014 (rozhodnutím sp. zn. 657/2014-KaZA) tak, že žalobcovi bol priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci a na jeho zastupovanie vo veci dovolania proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 5. novembra 2013, sp. zn. 13Cob/50/2013 v konaní o neúčinnosť zmlúv o prevode obchodného podielu a neplatnosť zmlúv o prevode obchodného podielu bol určený advokát L.. U. T.. Rozhodnutím z 20. mája 2016 Centrum právnej pomoci zmenilo výrokovú časť rozhodnutia z 10. decembra 2014 a na zastupovanie žalobcu v danej veci určilo advokáta L.. U. B.. Rozhodnutím zo 7. októbra 2016 opätovne zmenilo výrokovú časť zmieného rozhodnutia a na zastupovanie žalobcu určilo advokáta U.. L. T., U.. Z dôvodu, že žalobca určenému advokátovi neudelil plnú moc na úkony súvisiace s poskytovaním právnej pomoci v rozsahu určenom rozhodnutím z 10. decembra 2014 a neuzavrel s ním dohodu o poskytovaní právnej pomoci, Centrum právnej pomoci mu rozhodnutím zo 14. júna 2017, sp. zn. 6571/2014-KaZA odňalo priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 22. júna 2017. V dôsledku uvedených skutočností, súd prvej inštancie žalobcu opätovne vyzval na odstránenie vady dovolania v podobe nedostatku obligatórneho zastúpenia advokátom. Žalobca vytykaný nedostatok ani na opakovanú výzvu súdu neodstránil.

17 Požiadavka povinného právneho zastúpenia dovolateľa sa v kontexte platnej právnej úpravy civilného sporového konania - Civilného sporového poriadku, ktorý nahradil zrušený procesný kódex Občiansky súdny poriadok vzťahuje už na fázu podania dovolania, keďže dovolanie musí byť spísané advokátom. Občiansky súdny poriadok platný v čase začatia dovolacieho konania nebol v uvedenom smere taký striktný a umožňoval nedostatok podmienky povinného právneho zastúpenia dovolateľa, ktorý si dovolanie spísal sám, dodatočne odstrániť spôsobom, že neskôr splnomocnený právny zástupca dovolateľa sa s obsahom podaného dovolania stotožnil a zotrval na ňom. Vychádzajúc z uvedeného, dovolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie postupom v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami vyzval dovolateľa, ktorý si dovolanie spísal sám (konajúc prostredníctvom konateľa spoločnosti), aby v stanovenej lehote odstránil vady svojho dovolania tak, že súdu predloží plnú moc udelenú advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní spolu s prejavom akceptácie dovolania zo strany splnomocneného zástupcu, resp. súdu preukáže, že sa na neho vzťahuje výnimka z povinného právneho zastúpenia. Dovolateľ po tom, ako bol súdom prvej inštancie poučený o možnosti obrátiť sa so žiadosťou o právnu pomoc na Centrum právnej pomoci (§ 30 OSP) takúto žiadosť podal. Centrum právnej pomoci dovolateľovi nárok na bezplatnú právnu pomoc v predmetnom dovolacom konaní priznalo a na zastupovanie mu určilo advokáta L.. U. T.. Keďže dovolateľ advokáta na zastupovanie v dovolacom konaní riadne splnomocnil a splnomocnený zástupca sa s obsahom podaného dovolania stotožnil (akceptoval ho), vytykaný nedostatok právneho zastúpenia dovolateľa bol odstránený a súd mohol pokračovať v konaní o dovolaní žalobcu.

18 V priebehu dovolacieho konania právne zastúpenie dovolateľa advokátom skončilo, a to v dôsledku pozastavenia výkonu advokácie splnomocneného zástupcu dovolateľa s účinnosťou k 1. júnu 2015. Podmienka povinného právneho zastúpenia na strane dovolateľa nebola opäť splnená. Keďže splnomocnený zástupca dovolateľa L.. U. T. o tejto skutočnosti súd prvej inštancie, ako aj dovolateľa včas informoval, súd dovolateľa opätovne vyzval na odstránenie väd dovolania postupom v súlade s ust. 436 ods. 1 CSP. Súd prvej inštancie uznesením č. k. 14Cb/33/2007-640 z 5. mája 2017 dovolateľa

vyzval, aby v určenej lehote predložil plnú moc, ktorou splnomocnil na zastupovanie v dovolacom konaní advokáta, resp. zamestnanca dovolateľa, ktorý má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, s tým, že o následkoch neodstránenia väd dovolateľa poučil. Opodstatnenosť uvedeného postupu odôvodnil s poukazom na princíp okamžitej aplikability procesného kódexu účinného od 1. júla 2016 - Civilného sporového poriadku a splnením podmienok v zmysle citovaného zákonného ustanovenia, keďže dovolateľ nebol o povinnosti podľa ust. § 429 riadne poučený v odvolacom konaní. Hoci konanie pred odvolacím súdom sa spravovalo v danom čase platným procesným kódexom Občianskym súdnym poriadkom (ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený Civilným sporovým poriadkom) a ten neupravoval povinnosť odvolacieho súdu uviesť v písomnom vyhotovení rozhodnutia i poučenie o povinnom zastúpení advokátom v dovolacom konaní, súd prvej inštancie aplikujúc procesný kódex platný v čase jeho rozhodnutia (§ 470 ods. 1 CSP) dospel k záveru, že v posudzovanom prípade došlo k naplneniu zákonných podmienok postupu súdu podľa ust. § 436 ods. 1 CSP. Dovolateľ na výzvu súdu reagoval oznámením, že Centru právnej pomoci smeroval žiadosť o zmenu určeného advokáta, vo vzťahu ku ktorému mal pochybnosť o poskytovaní primeranej právnej pomoci. Dovolací súd požiadal, aby vo veci podaného dovolania nekonal do času rozhodnutia Centra právnej pomoci o zmienenej žiadosti o zmenu advokáta. Súd prvej inštancie žiadosti dovolateľa vyhovel a opakovane ho vyzýval na oznámenie výsledku konania o žiadosti. Napokon z vyžiadaného vyjadrenia Centra právnej pomoci zistil, že centrum žiadosti dovolateľa vyhovel, keď zmenilo výrokovú časť rozhodnutia o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci a na zastupovanie dovolateľa v predmetnom dovolacom konaní určilo namiesto L. U. T. (ktorý mal pozastavený výkon advokácie) advokáta L. U. B. a následne U. L. T., U. Pretože dovolateľ určenému advokátovi neudelil plnú moc na úkony súvisiace s poskytovaním právnej pomoci v rozsahu určenom rozhodnutím o priznaní nároku na bezplatnú právnu pomoc a neuzavrel s ním dohodu o poskytovaní právnej pomoci, Centrum právnej pomoci mu priznaný nárok odňalo. Súd prvej inštancie dovolateľa znovu vyzval na odstránenie väd dovolania, avšak vytýkaný procesný nedostatok obligatórneho právneho zastúpenia dovolateľa nebol odstránený ani na opakovanú výzvu súdu.

19 Vzhľadom na to, že žalobca po skončení právneho zastúpenia advokátom, napriek opakovaným výzvam súdu prvej inštancie, nedoložil do spisu plnú moc udelenú inému advokátovi na jeho zastupovanie v dovolacom konaní (pričom výnimka z povinného právneho zastúpenia sa na neho nevzťahuje), nie je splnená osobitná procesná podmienka dovolacieho konania v zmysle ust. § 241 ods. 1 OSP v znení účinnom v čase podania dovolania a ani ust. § 429 ods. 1 CSP. Z uvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu odmietol podľa ust. § 447 písm. e/ CSP.

20 Dovolací súd na objasnenie procesnej situácie strán sporu poznamenáva, že žalobca svoju žalobu podanú na súde prvej inštancie dňa 1. marca 2007 smeroval voči štyrom žalovaným, pričom ako žalovanú v rade 1/ označil C.. L. Y., narodenú XX. L. XXXX, ako žalovanú v rade 2/ označil C.. W. U., narodenú XX. R. XXXX, ako žalovanú v rade 3/ označil L.. L. V., narodenú XX. L. XXXX a ako žalovaného v rade 4/ označil C.. X. U., narodeného XX. R. XXXX. V priebehu dovolacieho konania fyzická osoba C.. L. Y., narodená XX. L. XXXX zomrela, čím došlo k strate jej procesnej subjektivity a zároveň k strate spôsobilosti na práva a povinnosti (právnej subjektivity). Vzhľadom na procesnú situáciu a povahu sporu, keďže sa jedná sa o majetkový spor a poručiťka zanechala majetok, súd prvej inštancie uznesením č. k. 14Cb/33/2007-628 z 28. februára 2017 v súlade s ust. § 63 ods. 1 a 2 CSP rozhodol, že v konaní pokračuje s dedičmi žalovanej, menovite R. T., narodenou XX. U. XXXX, U.. W. L., P., narodenou X. U. XXXX, Z. Y., narodeným XX. R. XXXX, X. Y., narodeným XX. L. XXXX a G. T., narodenou XX. L. XXXX. Podkladom pre rozhodnutie súdu boli výsledky konania o dedičstve po poručiťke C.. L. Y., ktoré viedol Okresný súd Martin pod sp. zn. 18D/646/2014 a ktoré bolo právoplatne skončené dňa 24. júna 2015 na základe vydaného Osvedčenia o dedičstve sp. zn. 18D/646/2014, Dnot/5/2015. Dovolací súd preto v záhlaví, výrokovej časti, ako aj odôvodnení predmetného rozhodnutia dedičov po poručiťke, s ktorými pokračuje v konaní, označil ako žalovaných v rade 1/ až 5/ a subjekty označené pôvodne ako žalovaní v rade 2/ až 4/ označil v rozhodnutí ako žalovaných v rade 6/ až 8/.

21 V konaní boli úspešnou stranou žalovaní v rade 1/ až 8/, ktorým tak voči žalobcovi vznikol nárok na

náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Keďže však podľa obsahu spisu žalovaným v rade 1/ až 8/ v tomto konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s článkom 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, žalovaným v rade 1/ až 8/ náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018).

22 Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.